

Komisija Bosne i Hercegovine
za računovodstvo i reviziju

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

На основу члана 3. и 4. Закона о рачуноводству и ревизији БиХ (Службени гласник БиХ број 42/04), те члана 2. и 4. Статута Комисије, Комисија за рачуноводство и ревизију БиХ, на сједници одржаној 10. марта 2006. године, потврђује Одлуку специјалног међународног савјетника, како слиједи:

ОДЛУКА

о именовању чланова Комисије

Члан 1.

Специјални међународни савјетник процијенио је акта Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске, Савеза рачуновођа, ревизора и финансијских радника Федерације БиХ, те Управног одбора Друштва рачуновођа и ревизора Дистрикта Брчко.

Члан 2.

Специјални међународни савјетник након процјене из члана 1. ове одлуке, именује Комисију у саставу:

Из Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске:

Проф. др Владислав Ђурасовић,
Проф. др Радомир Божић, и
Синиша Мутић, дипломирани економиста

Из Савеза рачуновођа, ревизора и финансијских радника Федерације БиХ:

Мерима Ковачевић, дипломирани економиста
Проф. др Мирко Пуљић, и
Аугустин Мишић, дипломирани економиста

Из Брчко Дистрикта:

Мр Борко Рељић

Члан 3.

Чланови Комисије именовани чланом 2. ове одлуке, имају мандат у складу са чланом 4. став 3. Закона о рачуноводству и ревизији БиХ.

Образложење

Чланови Комисије су именовани на основу писмених аката професионалних тијела, која су их предложила, али и права која је специјални међународни савјетник добио самим постављењем на ову специјалну функцију.

Бања Лука, 10. март 2006. године

Број: 2-6/06

Председавајући

Комисије за рачуноводство и ревизију БиХ

Проф. др Владислав Ђурасовић с.р.

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Већескије 11, 71 000 Сарајево
tel. 033 215-802

СРР РС

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Кнеза Вишеслава 77а, 88 000 Мостар
tel. 036 333-067

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

На основу члана 5. Статута Комисије те Одлуке од 20.12.2005. године, Комисија за рачуноводство и ревизију БиХ, потврђује

ОДЛУКУ

о именовану предједавајућег Комисије за рачуноводство и ревизију БиХ

Првог предједавајућег Комисије за рачуноводство и ревизију БиХ, сходно члану 5. Статута Комисије, именује Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске.

У децембру 2006. године дужност ће преузети члан Савеза рачуновођа, ревизора и финансијских радника ФБиХ, на основу акта који Савез треба да достави актуелном предједавајућем.

Бања Лука, 10. март 2006. године

Број: 2-1/06

Предједавајући

Комисије за рачуноводство и ревизију БиХ

Проф. др Владислав Ђурасовић с.р.

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Беџековић 11, 71 000 Сарајево
тел. 033 215-802

СРР РС

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Кнеза Вишеслава 77а, 88 000 Мостар
тел. 036 333-067

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Сходно одредбама члана 5. Закона о рачуноводству и ревизији БиХ (Службени гласник БиХ број 42/04), Комисија за рачуноводство и ревизију БиХ, на сједници одржаној 10. марта 2006. године, потврђује Одлуку Комисије од 11.11.2005. године, о овлашћењу ентитетских савеза рачуновођа и ревизора, да изврше ресертификацију, како слиједи:

ОДЛУКА

о преносу овлашћења

1. Комисија даје овлашћење Савезу рачуновођа и ревизора Републике Српске да изврши ресертификацију својих чланова у складу са одредбама Закона о рачуноводству и ревизији БиХ и Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.
2. Комисија даје овлашћење Савезу рачуновођа, ревизора и финансијских радника Федерације БиХ да изврши ресертификацију својих чланова у складу са одредбама Закона о рачуноводству и ревизији БиХ и Закона о рачуноводству и ревизији Федерације БиХ.
3. Ревизорске лиценце у БиХ издаје одговарајуће ентитетско министарство финансија. Обавеза професионалних тијела овлашћених од стране Комисије је да ревизорима који испуне захтјеве прописане Законом, обезбиједи потврду да испуњавају професионалне захтјеве за издавање ревизорске лиценце.
4. Комисија формално преноси своја овлашћења у погледу ресертификације ревизора у Федерацији БиХ на Савез рачуновођа, ревизора и финансијских радника Федерације БиХ, који ће ове задатке обављати у складу са одредбама Закона о рачуноводству и ревизији БиХ и Закона о рачуноводству и ревизији Федерације БиХ, и који ће обавјештавати Комисију о постигнутим резултатима.

Бања Лука, 10. март 2006. године

Број: 2-9/06

Председавајући

Комисије за рачуноводство и ревизију БиХ

Проф. др Владислав Ђурасовић с.р.

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Већескије 11, 71 000 Сарајево
tel. 033 215-802

СРР РС

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Кнеза Вишеслава 77а, 88 000 Мостар
tel. 036 333-067

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Сходно одредбама члана 5. став 5. Закона о рачуноводству и ревизији БиХ, Комисија за рачуноводство и ревизију БиХ, на сједници одржаној 10. марта 2006. године, потврђује Одлуку о максималној накнади за ресертификацију, како слиједи:

ОДЛУКА

о максималној накнади за покриће трошкова ресертификације

1. За покриће трошкова ресертификације ентитетска професионална тијела могу дефинисати максимални износ накнаде до 80 КМ.
2. Професионална тијела су дужна донијети своје одлуке.

Бања Лука, 10. март 2006. године

Број: 2-8/06

Предсједавајући

Комисије за рачуноводство и ревизију БиХ

Проф. др Владислав Ђурасовић с.р.

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Већешкије 11, 71 000 Сарајево
тел. 033 215-802

СРР РС

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Кнеза Вишеслава 77а, 88 000 Мостар
тел. 036 333-067

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Сходно одредбама члана 3. и 10. Закона о рачуноводству и ревизији БиХ (Службени гласник БиХ број 42/04), Комисија за рачуноводство и ревизију БиХ, на сједници одржаној 10. марта 2006. године, потврђује Одлуку Комисије од 30.09.2005. године, о овлашћењу Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске и Савеза рачуновођа, ревизора и финансијских радника Федерације БиХ, да преведу и објаве Међународне стандарде финансијског извјештавања, како слиједи:

ОДЛУКА

о овлашћењима за превод и објављивање

1. Комисија даје овлашћење Савезу рачуновођа и ревизора Републике Српске да преведе и објави Стандарде на српском језику. Превођење и објављивање ће пратити политику превођења IFAC-а, а објављени стандарди треба да носе лого Комисије.
2. Комисија даје овлашћење Савезу рачуновођа, ревизора и финансијских радника Федерације БиХ, да преведе и објави Стандарде на босанском и хрватском језику. Превођење и објављивање ће пратити политику превођења IFAC-а, а објављени стандарди треба да носе лого Комисије.
3. Термин Стандарди односи се на све стандарде IFAC-а и IASB-а и све с њима повезане смјернице.

Бања Лука, 10. март 2006. године

Број: 2-11/06

Предсједавајући

Комисије за рачуноводство и ревизију БиХ

Проф. др Владислав Ђурасовић с.р.

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Већескије 11, 71 000 Сарајево
тел. 033 215-802

СРР РС

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Кнеза Вишеслава 77а, 88 000 Мостар
тел. 036 333-067

Комисија Bosne i Hercegovine
za računovodstvo i reviziju

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Сходно одредбама члана 1. и 2. Закона о рачуноводству и ревизији БиХ (Службени гласник БиХ број 42/04), Комисија за рачуноводство и ревизију БиХ, на сједници одржаној 10. марта 2006. године, потврђује Одлуку Комисије о прихватању Међународних образовних стандарда од 30.09.2005. године, како слиједи:

ОДЛУКА

о прихватању Међународних образовних стандарда

1. Комисија је у потпуности усвојила одредбе Међународних образовних стандарда 1-7.
2. Поткомитет IFAC-ове Комисије развио је конкретна тумачења и примјере који ће се користити у смислу најбоље примјене Међународних образовних стандарда у БиХ и њих Комисија у потпуности прихвата.
3. Те конкретне ставке укључене су у јединствене програме који су усвојени од стране Комисије.

Бања Лука, 10 марта 2006. год.

Број: 2-15/06

Председавајући

Комисије за рачуноводство и ревизију БиХ

Проф. др Владислав Ђурасовић с.р.

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Већешкије 11, 71 000 Сарајево
tel. 033 215-802

СРР РС

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Kneza Višeslava 77a, 88 000 Mostar
tel. 036 333-067

Komisija Bosne i Hercegovine
za računovodstvo i reviziju

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Сходно одредбама чланова 1-а, 1-д, 2. и 8. Закона о рачуноводству и ревизији БиХ (Службени гласник БиХ број 42/04) и Међународних образовних стандарда, Комисија за рачуноводство и ревизију БиХ, на сједници одржаној 10. марта 2006. године, потврђује Одлуку о нострификацији сертификата и лиценци у БиХ од 30.09.2005 године, како слиједи:

ОДЛУКА

о нострификацији сертификата

1. Под нострификацијом сертификата подразумијева се прихватање или признавање сертификата издатих од неке друге асоцијације, као да су издати од стране ентитетских професионалних тијела у БиХ;
2. Нострификацију врше професионална тијела;
3. Прихватање или признавање сертификата и лиценци може да буде уз допунске испите или без њих;
4. Приликом нострификације нужно је имати у виду Одлуку о континуираној професионалној едукацији, по којој је обавеза носиоца сертификата континуирана иновација и освјежење знања.
5. Нострификација сертификата за рачуноводствена звања подразумијева замјену сертификата друге асоцијације изван БиХ са сертификатом који су на снази у ентитетским савезима, под условима који слиједе:
  - а. **Сертификовани рачуноводствени техничар:** Кандидат треба да има најмање четворогодишњу средњу школску спрему, сходно Одлуци о условима за стицање звања у рачуноводственој професији и да посједује сертификат који није издат у БиХ.
  - б. **Сертификовани рачуновођа:** Кандидат треба да има универзитетско четворогодишње образовање и да посједује сертификат који није издат у БиХ.
  - ц. **Овлашћени ревизор:** Кандидат треба да има универзитетску школску спрему четворогодишњих студија економског усмјерења и сертификат сертификованог - овлашћеног ревизора.
  - д. Кандидат треба да је члан ентитетског савеза и да је платио чланарину за текућу годину.
  - е. Да поднесе доказ о плаћеним трошковима нострификације, који обухватају полагање испита и издавања новог сертификата.
6. Да би се извршила нострификација системом признавања сертификата, потребно је да кандидати поред подношења пријаве (са прилозима) одслушају инструктивни семинар у трајању од 8 до 34 часа, у зависности од тога гдје су и како стекли сертификат. Кандидати који су стекли сертификат, а који желе да нострификују, према правилима IFAC-а, тј. да су претходно полагали МРС, МСФИ и МСР, о чему треба да поднесу посебан доказ, не морају слушати ни полагати инструктивну наставу из дијела који се односи на МРС, МСФИ и МСР, него само она предавања која се односе на легислативу и професионалну регулативу.
7. Да би се спровела нострификација сертификата, претходно је потребно да се између ентитетског савеза рачуновођа и ревизора и организације која је издала сертификат, ако је то професионална асоцијација, сачини СПОРАЗУМ о узајамности и методу нострификације. Уколико је сертификат издао државни орган, тада се с тим споразумом морају сагласити и министри финансија.

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Већескје 11, 71 000 Сарајево
tel. 033 215-802

СРР РС

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Kneza Višeslava 77а, 88 000 Mostar
tel. 036 333-067

Комисија Bosne i Hercegovine
za računovodstvo i reviziju

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

8. Инструктивни семинар за нострификацију сертификата обухвата следеће теме:

- **из легислативе,** **4 часа**
  - . Закон о предузећима,
  - . Закон о рачуноводству и ревизији,
  - . Закон о банкама, агенцији и другим финансијским институцијама, и
  - . Закони о порезима, царинама и акцизама.
- **из професионалне регулативе:** **4 часа**
  - . Позиција, права и обавезе Савеза,
  - . Кодекс етике за професионалне рачуноводствене експерте,
  - . Рачуноводствена звања и начини стицања, и
  - . Оквир за рачуноводствене стандарде.
- **Међународни стандарди финансијског извјештавања** **13 часова**
- **Међународни стандарди ревизије** **13 часова**

УКУПНО: **34 часа**

---

9. Након одслушаних предавања и завршеног испита, врши се нострификација сертификата, односно издаје се сертификат Савеза рачуновођа и ревизора оног ентитета гдје је извршено полагање испита.

Полагање испита врши се на језику професионалног тијела.

10. Уз пријаву за нострификацију кандидат доставља:

- а. Овјерену диплому о завршеној школској спреми,
- б. Овјерен сертификат са програмом полагања за његово стицање,
- ц. Увјерење послодавца о искуству на рачуноводственим и финансијским пословима, односно конкретним радним мјестима према захтјевима ентитетских правила о условима за стицање звања у рачуноводственој професији, при чему је потребно да у увјерење буде уграђена и реченица: "Под моралном, материјалном и кривичном одговорношћу тврдим да су подаци у овом увјерењу тачни",
- д. Посебно, кад је ријеч о радној карактеристици, исту треба да потпише и Сертификовани рачуновођа, односно овлашћени ревизор,
- е. Доказ о чланству у ентитетском савезу рачуновођа и ревизора и плаћеној чланарини за текућу годину, и
- ф. Доказ о плаћеним трошковима нострификације, који обухватају трошкове полагање испита и трошкове издавања, евидентирања и праћења новог сертификата.

11. Постојећи сертификати се нострификују за ниво звања прописаних Правилима о врстама професионалних стручних звања у рачуноводственој професији.

12. На основу новог сертификата и одредаба Одлуке о условима за стицање звања у рачуноводственој професији издаје се и лиценца, с тим да се трошкови издавања рјешавају касније.

13. Ова одлука ступа на снагу одмах, а ентитетски савези су дужни израдити своје правилнике. Измјене и допуне ове одлуке врше се по поступку како је донесена.

Бања Лука, 10. март 2006. године

Број: 2-10/06

Предсједавајући

Комисије за рачуноводство и ревизију БиХ

Проф. др Владислав Ђурасовић с.р.

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Бећешкије 11, 71 000 Сарајево
tel. 033 215-802

СРР РС

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Kneza Višeslava 77a, 88 000 Mostar
tel. 036 333-067

Komisija Bosne i Hercegovine
za računovodstvo i reviziju

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Сходно одредбама члана 1-а., 1-д., 2. и 5. Закона о рачуноводству и ревизији БиХ (Службени гласник БиХ број 42/04) и Међународних образовних стандарда, Комисија за рачуноводство и ревизију БиХ, на сједници одржаној 10. марта 2006. године, потврђује Одлуку о врстама професионално стручних звања у рачуноводственој професији од 30.09.2005. године, како слиједи:

Одлука о

врстама професионално-стручних звања на основу имплементације Међународних образовних стандарда

1. Као основа за израду ове одлуке, односно Правила по ентитетима, послужиле су Смјернице ИФАС-а из 1998. године, УНСТАД-а из 1999. године, те Закона о рачуноводству и ревизији БиХ, као и Међународни образовни стандарди (МОС) издати у 2004. години.
2. Састављање и потписивање финансијских извјештаја за предузећа, предузетнике и за сва правна лица која су као таква регистрована у складу са прописима који важе у појединим ентитетима, могу се повјерити само стручним лицима која имају сертификат и важећу лиценцу издату од Савеза рачуновођа и ревизора као признатом професионалном тијелу. Истовремено, **ревизија финансијских извјештаја може се повјерити само лицу које** располаже са актуелном лиценцом коју је издало Министарство финансија, логично све у складу са Закономима о рачуноводству ентитета.
3. Потребна стручност из тачке 4. ове одлуке треба да одговара: величини и сложености предузећа односно буџетског корисника, обиму и сложености послова у рачуноводству предузећа односно буџетског корисника, сложености организације самог рачуноводства и комплексности рачуноводствених политика.
4. На основу сугестија из Смјерница ИФАС-а и УНСТАД-а, као и Закона о рачуноводству и ревизији БиХ, успостављају се следећа звања у рачуноводственој професији:

4-1) "Сертификовани рачуноводствени техничар"

Ова квалификација је усмјерена на лица чија је улога пружање различитих видова подршке у оквиру рачуноводства и финансија. У малим предузећима, сертификовани рачуноводствени техничар оспособљен је да води пословне књиге, прати трошкове и савјетује власнике о могућим импликацијама предложених пословних одлука, да прати новчане токове, надгледа компјутеризовани рачуноводствени систем, комуницира и сарађује са екстерним (вањским) ревизорима, припрема информације за екстерне кориснике и помаже предузећу да развије свој систем како би ишло у корак са својим растом, те да израђује финансијске извјештаје за екстерне кориснике. У већим предузећима, сертификовани рачуноводствени техничар има довољно знања и вјештина да ради као замјеник сертификованог рачуновође или контролор. У ревизорској фирми, техничар је углавном у могућности да ради као помоћник ревизора или да надгледа и управља радом осталог помоћног особља.

4-2) "Сертификовани рачуновођа"

СР је оспособљен да ради као шеф рачуноводства, финансијски контролор, управљачки рачуновођа или виши рачуновођа у било којем предузећу средње величине, као и у великим предузећима. СР може да организује (успостави) рачуноводствени систем, саставља рачуноводствене извјештаје користећи међународне рачуноводствене стандарде, припрема информације за екстерне кориснике, развија рачуноводствене и контролне системе пословања, припрема буџете и планове предузећа, припрема пословне планове, помаже предузећу да

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Већескје 11, 71 000 Сарајево
тел. 033 215-802

CPP PC

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Кнеза Вишеслава 77а, 88 000 Мостар
тел. 036 333-067

обезбиједи финансијска средства и да има кључну улогу приликом доношења пословних одлука, те да израђује финансијске извјештаје за екстерне кориснике.

СР треба да буде обучен у складу са највишим међународним стандардима (финансијског управљачког рачуноводства) и да посједује вјештине и знања помоћу којих може да управља или да помаже у управљању како на оперативним, тако и на стратешким нивоима. СР такође може да се брине да предузеће има системе који осигуравају његово потпуно придржавање важећих закона и пореских прописа.

Особа која је положила овај ниво испита или која је ослобођена од полагања испита прописаних за добијање квалификације СРТ може да полаже испите за сертификованог ревизора. Такође, СР су оспособљени да раде у ревизорским и консултантским фирмама те владиним агенцијама и одјелима.

4-3) "Овлашћени ревизор"

Улога независног ревизора је у тржишној економији од кључне важности, стога се од ревизора захтијева да посједује вјештине, знање и искуство који му омогућавају да разумије организацију било које величине, "дијагностикује" њену интерну контролу и системе пословања, обавља ревизију у складу са међународним стандардима и саставља финансијске извјештаје у складу са одговарајућим правним прописима и Међународним рачуноводственим стандардима.

Сертификовани рачуновође који желе да раде у великим или комплексним организацијама, или у мултинационалним компанијама ће морати да се квалификују као сертификовани ревизори. Само особе које буду завршиле или су ослобођене од полагања испита за програм сертификованог рачуновође могу похађати предмете и полагати испите из нивоа 3 - за звање сертификованог ревизора.

5. Правно лице које треба да обезбиједи вођење пословних књига и израду финансијског извјештаја, у зависности од величине и сложености своје организације, те потреба, али и услова који се дају овом одлуком и Одлуком о стицању звања у рачуноводству, самостално одлучује који ниво стручног звања треба да има лице коме може да повјери вођење пословних књига и састављање финансијских извјештаја, у складу са овом одлуком.
6. Изузетно од одредаба претходног члана, финансијске институције и предузећа која имају јавну одговорност у смислу Закона о рачуноводству и ревизији, обавезна су да за састављање и потписивање финансијских извјештаја ангажују лице са завршеном високом школском спремом економског смјера и сертификатом рачуновође, тј. сертификованог рачуновођу, логично, које посједује и лиценцу.

Поред предњег, ако је нужно да се при изради финансијског извјештаја ради и консолидовани извјештај, тада је посебно наглашена обавеза да се ангажује сертификовани рачуновођа.

Као доказ да лице има одговарајуће звање према овој одлуци, служи сертификат. Овај документ издаје ентитетски савез рачуновођа и ревизора.

7. Као доказ да је лице компетентно да обавља послове за које је добио сертификат служи лиценца коју, такође, по посебној процедури, издаје Савез рачуновођа и ревизора.
8. Ова одлука ступа на снагу одмах.
9. Измјене и допуне ове одлуке врше се по поступку како је донесен и основни текст.

Број: 2-13/06

Бања Лука, 05. мај 2006. године

Председавајући

Комисије за рачуноводство и ревизију БиХ

Проф. др Владислав Ђурасовић с.р.

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Бећескије 11, 71 000 Сарајево
tel. 033 215-802

CPP PC

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Kneza Višeslava 77a, 88 000 Mostar
tel. 036 333-067

Komisija Bosne i Hercegovine
za računovodstvo i reviziju

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

ЈЕДИНСТВЕНИ ПРОГРАМ ЗА СТИЦАЊЕ КВАЛИФИКАЦИЈА У БиХ

Увод

Шема се састоји од 14 предмета, чији је циљ да се задовоље захтјеви образовања рачуновођа и финансијских радника, и обухвата знања и вјештине које се од професионалних рачуновођа захтијевају према препорукама Међународне федерације рачуновођа (IFAC), Комисије за трговину и развој Уједињених нација (UNCTAD) и примјењивих директива ЕУ.

Шема је ажурирана у настојању да се задовоље предложени Међународни образовни стандарди за професионалне рачуновође издати од стране IFAC-а.

Слиједи преглед поменуте шеме заједно са наставним планом и програмом за сваки поједи-ни предмет.

Преглед

Ниво 1: Сертификовани рачуноводствени техничар	
Предмет 1	Увод у финансијско рачуноводство
Предмет 2	Трошковно рачуноводство и увод у управљачко рачуноводство
Предмет 3	Менаџмент и комуникације
Предмет 4	Информациона технологија и примјене

Ниво 2:	
Предмет 5	Пословно право и порези
Предмет 6	Примјена управљачког рачуноводства
Предмет 7	Финансијско извјештавање 2
Предмет 8	Ревизија и системи интерне контроле
Предмет 9	Примјена финансијског менаџмента

Ниво 3: КОНАЧНИ ИСПИТИ за овлашћеног ревизора/сертификованог рачуновођу	
Предмет 10	Напредно управљачко рачуноводство
Предмет 11	Напредна ревизија
Предмет 12	Напредно финансијско извјештавање
Предмет 13	Напредни финансијски менаџмент
Предмет 14	Стратегијски менаџмент

Уводе се три нивоа сертификације.

За сваки ниво сертификације, кандидат је дужан да задовољи следеће прописане услове у вези са образовање, испите и искуство:

Сертификовани рачуноводствени техничар (СРТ)

Ова квалификација је усмјерена на особе чија је улога пружање различитих видова подршке у оквиру рачуноводства и финансија. У малим предузећима, сертификовани рачуноводствени техничар оспособљен је да води пословне књиге, прати трошкове и савјетује власнике о могућим импликацијама предложених пословних одлука, да прати новчане токове, надгледа компјутеризовани рачуноводствени систем, комуницира и сарађује са екстерним (вањским)

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Беџекскаје 11, 71 000 Сарајево
tel. 033 215-802

СРР РС

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Kneza Višeslava 77a, 88 000 Mostar
tel. 036 333-067

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

ревизорима, припрема информације за екстерне кориснике и помаже предузећу да развије свој систем како би ишло у корак са својим растом, те да израђује финансијске извјештаје за екстерне кориснике. У већим предузећима, сертификовани рачуноводствени техничар има довољно знања и вјештина да ради као замјеник сертификованог рачуновође или контролора. У ревизорској фирми, техничар је углавном у могућности да ради као помоћник ревизора или да надгледа и управља радом осталог помоћног особља.

Образовни услови за СРТ су: Кандидат мора имати завршену школу која обухвата комплетан садржај нивоа 1 овог образовног програма.

Сертификовани рачуновођа (СР)

СР је оспособљен да ради као шеф рачуноводства, финансијски контролор, управљачки рачуновођа или виши рачуновођа у било којем предузећу средње величине, као и у великим предузећима. СР може да организује (успостави) рачуноводствени систем, саставља рачуноводствене извјештаје користећи Међународне рачуноводствене стандарде, припрема информације за екстерне кориснике, развија рачуноводствене и контролне системе пословања, припрема буџете и планове предузећа, припрема пословне планове, помаже предузећу да обезбиди финансијска средства и да има кључну улогу приликом доношења пословних одлука, те да израђује финансијске извјештаје за екстерне кориснике.

СР треба да буде обучен у складу са највишим међународним стандардима (управљачког рачуноводства) и да посједује вјештине и знања помоћу којих може да управља или да помаже у управљању како на оперативним, тако и на стратешким нивоима. СР такође може да се брине да предузеће има системе који осигуравају његово потпуно придржавање важећих закона и пореских прописа.

Особа која је положила овај ниво испита или која је ослобођена од полагања испита прописаних за добијање квалификације СРТ може да полаже испите за сертификованог ревизора. Такође, СР су оспособљени да раде у ревизорским и консултантским фирмама те владиним агенцијама и одјелима.

Овлашћени ревизор

Улога независног ревизора је у тржишној економији од кључне важности, стога се од ревизора захтијева да посједује вјештине, знање и искуство који му омогућавају да разумије организацију било које величине, "дијагностицира" њену интерну контролу и системе пословања, обавља ревизију у складу са међународним стандардима и саставља финансијске извјештаје у складу са одговарајућим правним прописима и Међународним рачуноводственим стандардима.

Сертификоване рачуновође који желе да раде у великим или комплексним организацијама, или у мултинационалним компанијама ће такође морати да се квалификују као овлашћени ревизори. Оваква квалификација овлашћеног ревизора еквивалентна је квалификацији овлашћеног рачуновође у Великој Британији, сертификованог јавног рачуновође (енг. CPA) у САД, односно овлашћеног сертификованог рачуновође (по систему АССА у Вел. Британији), тако да ће особе које заврше све предмете, односно положе све испите и квалификују се као овлашћени ревизори, задовољавати највише међународне стандарде професионалног рачуноводственог образовања. Само особе које буду завршиле или су ослобођене од полагања испита за програм сертификованог рачуновође могу похаћати предмете и полагати испите из нивоа 3 - за звање овлашћеног ревизора.

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Већескије 11, 71 000 Сарајево
тел. 033 215-802

CPP PC

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Кнеза Вишеслава 77а, 88 000 Мостар
тел. 036 333-067

Komisija Bosne i Hercegovine
za računovodstvo i reviziju

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Испити потребни за укључење лица са завршеним економским факултетом у професију

Лице које је завршило економски факултет на било којем БиХ универзитету може да приступи полагању испита у циљу укључења у професију.

Ово подразумијева полагање два испита, на нивоу 2, како слиједи:

- (а) Финансијско извјештавање и ревизија
- (б) Финансијски менаџмент и контрола.

Полагање испита вршиће се писмено, у трајању од по три сата, а засниваће се на кључним областима - темама из предмета 6, 7, 8 и 9, с тим да ће тежина испита бити уједначена за све дате предмете. На примјер, испит под тачком (а) састојаће се од 50% финансијског извјештавања и 50% ревизије, а испит под тачком (б) састојаће се од 50% примјене финансијског менаџмента и 50% примјене управљачког рачуноводства.

Сматраће се да је кандидат доказао да је савладао све испите из нивоа 2 уколико положи испит и под тачком (а) и тачком (б).

Сматраће се да је кандидат савладао испите из нивоа 2 ако положи испите под а и б са 50% тј. ако положи по један испит из сваке групе.

Уколико кандидат падне на оба испита, дакле и под тачком (а) и (б), од њега ће се тражити да положи предмете 6, 7, 8 и 9, након чега ће се сматрати да је положио све испите из нивоа 2.

Препоручена литература - Обавезна и допунска

Ниво 1: Сертификовани рачуноводствени техничар –		
Предмет 1	Увод у финансијско рачуноводство	Основни уџбеник: Финансијско Рачуноводство– Општи приступ – autori Gray и Needles, издавач: Houghton Mifflin Company, ISBN 0-395-83986-6 Допунска литература: Састављање финансијских извјештаја, АССА, Књига 1.1 Поглавља 17 и 18 (рачуноводство за ортачка друштва), издавач: ВРР.
Предмет 2	Трошковно рачуноводство и увод у управљачко рачуноводство	Трошковно рачуноводство, нагласак на менаџерски приступ – аутори Horngren Foster и Datar, 10-то издање, издавач: Prentice Hall, ISBN 0-13-760554-4.
Предмет 3	Управљање и комуникације	Управљање –Општа перспектива, Аутори: Wehrich и Koontz, 10-то издање, издавач: University of California.
Предмет 4	Информациона технологија и примјене	Е-пословање - Ravi Kalakota и Marcia Robinson, издавач: Addison Wesley.

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Вељескије 11, 71 000 Сарајево
tel. 033 215-802

СРР РС

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Кнеза Вишеслава 77а, 88 000 Мостар
tel. 036 333-067

Ниво 2: Основна и допунска литература		
Предмет 5	Пословно право и порези	Тренутно примјениви порески и трговачки прописи. Публикације државних и ентитетских тијела које се односе на примјену важећих пореских и трговачких закона и прописа.
Предмет 6	Примјена управљачког рачуноводства	Трошковно рачуноводство, нагласак на менаџерски приступ. Аутори: Horngren Foster и Datar, 10-то издање, издавач: Prentice Hall ISBN 0-13-760554-4.
Предмет 7	Финансијско извјештавање 2	1. АССА, Књига 2.5: Финансијско извјештавање - међународни приступ, издавач: BPP. 2. Међународни стандарди финансијског извјештавања, издавач: Одбор за међународне рачуноводствене стандарде.
Предмет 8	Ревизија и системи интерне контроле	1. Принципи ревизије- међународна перспектива - аутори Rick Hayes и Arnold Schilder. 2. Ревизија финансијских извјештаја - водич кроз практичну ревизију 3. Међународни стандарди ревизије (ISA) објављени од стране IFAC -а као и 4. Међународни стандарди финансијског извјештавања, издавач: Одбор за међународне рачуноводствене стандарде.
Предмет 9	Примјена финансијског менаџмента	Основе финансијског менаџмента, аутори Van Horn и Wachowicz, издавач: Prentice Hall, 9-то издање.

Коначни професионални испити Овлашћени ревизор/сертификовани рачуновођа		
Предмет 10	Напредно управљачко рачуноводство	Трошковно рачуноводство, нагласак на менаџерски приступ, аутори Horngren Foster и Datar, 10-то издање, издавач: Prentice Hall, ISBN 0-13-760554-4.
Предмет 11	Напредна ревизија	1. Принципи ревизије- међународна перспектива - Rick Hayes и Arnold Schilder. 2. Међународни стандарди ревизије и Кодекс етике, издавач: Међународна федерација рачуновођа (IFAC)
Предмет 12	Напредно финансијско извјештавање	1. Напредно корпоративно извјештавање, аутори Stoloway и Lebes 2. Међународни стандарди финансијског извјештавања и све релевантне смјернице, тумачења и документи за дискусију издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде.
Предмет 13	Напредни финансијски менаџмент	Основе финансијског менаџмента, аутори Van Horn и Wachowicz, издавач: Prentice Hall, 9-то издање.
Предмет 14	Стратешки менаџмент	1. Управљање – Општа перспектива, аутори Weirich и Koontz, 10-то издање, издавач: University of California. 2. Стратешки менаџмент, прво издање - RD Stacey, University of Hertfordshire Business School, Herts UK.

Komisija Bosne i Hercegovine
za računovodstvo i reviziju

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

На основу члана 3. став 2. Закона о рачуноводству и ревизији БиХ (Службени гласник БиХ број 42/04), Комисија за рачуноводство и ревизију БиХ, на сједници одржаној 10. марта 2006. године, доноси:

ОДЛУКУ

о јединственом програму за тестирање-ИСПИТЕ нових рачуновођа

Испити за сваки предмет у оквиру Програма тестирања-испита за професионалне рачуновође и ревизоре БиХ треба да испуњавају слиједеће минималне критерије и стандарде.

Стандардни датуми

Испити ће се одржавати у седмици која почиње другим понедјелјком у мјесецу мају и новембру сваке године.

Стандардно вријеме (термин) испита

Испити ће почињати и завршавати у исто вријеме и на исти дан у цијелој БиХ.

Стандардни формати

Сви испити ће трајати 3 сата по предмету. Од кандидата се захтијева да се појаве 30 минута (али не више од 60 минута) раније, како би их се могло регистровати и одредити распоред сједења.

Стандардна правила

Није дозвољено да студенти задрже испитна питања након што заврше са писањем испита. Студентима се не треба дозволити да унесу било какав папир за биљешке на испит, или да након испита задрже били какав папир са биљешкама који им је дат током испита, чак и ако дати папир није кориштен или је само дјелимично искориштен.

Професионална тијела ће, након што прође 30 дана од завршетка седмице у којој је одржан испит, поставити испитна питања на интернет или их на други начин учинити доступнима кандидатима и институцијама за обуку.

Ни једном студенту се не смије дозволити да напусти испит прије него што прође 60 минута од почетка испита. Сваки студент који захтијева да изађе раније, аутоматски добија непролазну оцјену.

Мобилни телефони и лаптоп рачунари на списку су забрањене опреме на испиту.

У свим осталим погледима, испитна правила ће у потпуности слиједити одредбе IFAC-овог документа "Упутства за провођење испита", која се налазе у прилогу овог документа.

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Већескјие 11, 71 000 Сарајево
tel. 033 215-802

СРР РС

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Kneza Višeslava 77a, 88 000 Mostar
tel. 036 333-067

Komisija Bosne i Hercegovine
za računovodstvo i reviziju

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Политике и процедуре испитивања: општа политика

Прецизан распоред одржавања испита за сваку годину објављиваће Савез рачуновођа и ревизора РС и Савез рачуновођа, ревизора и финансијских радника ФБиХ у својим билтенима. Он ће такође бити постављен на веб странице оба савеза прије 30-тог септембра сваке године. Поред тога, распоред одржавања испита објављиваће и Комисија. Копије распореда одржавања испита такође ће се моћи добити у просторијама Савеза рачуновођа и ревизора РС и Савеза рачуновођа, ревизора и финансијских дјелатника ФБиХ.

Лица која желе да полагају испите морају се регистровати као студенти код професионалног тијела најмање 4 мјесеца прије сљедећег испитног рока тј. треба да буду пријављени као кандидати.

Формулари за пријаву испита биће послати (или ће бити омогућен приступ истима) свим регистрованим студентима, кандидатима једног или другог савеза првог марта и првог септембра сваке године. Кандидати који желе да изађу на испитни рок морају оставити савезу код којег су регистровани, испуњене формуларе за пријаву испита уз плаћање одговарајуће накнаде за полагање испита у мају мјесецу. Ова достава мора се направити најкасније првог априла, а за полагање у новембру мјесецу најкасније првог октобра.

Висину накнада за полагање испита одредиће професионална тијела, у сагласности са одлуком Комисије.

Испити ће се одржавати првенствено у одобреним испитним центрима у Сарајеву, Мостару и Бањој Луци, а по потреби и у другим испитним центрима. Савези ће детаље везане за испитне центре, заједно са упутама, смјерницама и осталим релевантним информацијама за кандидате послати, или на други начин учинити доступним, свим кандидатима који су се пријавили за испитни рок. О свим овим питањима нужно је да постоји конкретна одлука Комисије, што ће рећи да су ентитетски савези дужни да за своје намјере добију сагласност Комисије.

Испитна питања саставља тим састављача који је организован тако да сваки испит (питања за испите са одговорима) провјерава најмање три различита члана групе. Сваки тим је одговоран за састављање испитних питања и писање предложених рјешења. Ниједном члану тима није дозвољено да предаје оним студентима који би могли да полагају код њега.

Испитивачи су дужни да Савезу пријаве сваки покушај од стране студента да са њима разговара о будућим испитним питањима.

Радови се оцјењују под строгим надзором тима испитивача, а оцијењени радови се бирају методом случајног узорка те провјеравају од стране групе испитивача и главног испитивача.

Приликом оцјењивања рада/испита, оцјењивач неће и не смије имати било какву могућност да утврди ко је кандидат кога оцјењује, нити ће знати да ли је то први пут да дотични кандидат полагаје тај испит, које је друге испите кандидат полагао на овом року, или било какве друге детаље у смислу прошлих контаката кандидата са Савезом.

Оцјена кандидата на било којем испиту мора бити у потпуности независна од његових пријашњих испита, као и од рада-успјеха осталих кандидата.

Ниједан од савеза неће тражити, нити очекивати да одређени проценат кандидата који полагају испит буду успјешни на сваком испитном року.

Сви испити ће бити писмени, трајаће три сата по предмету и спроводиће се на српском језику од стране Савеза рачуновођа и ревизора РС и босанском/хрватском језику од стране Савеза рачуновођа, ревизора и финансијских радника ФБиХ.

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Бећескије 11, 71 000 Сарајево
tel. 033 215-802

CPP PC

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Кнеза Вишеслава 77а, 88 000 Мостар
tel. 036 333-067

Komisija Bosne i Hercegovine
za računovodstvo i reviziju

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Студентима ће се дозволити да на испит донесу и користе безвучне и бежичне калкулаторе. Калкулатори са алфа-нумеричком тастатуром су међутим забрањени. Кандидатима неће бити дозвољено да међусобно разговарају у испитним дворанама. Било који покушај од стране кандидата да преписују довшће до избацавања из чланства одговарајућег савеза. Списак испитних правила биће послан студентима, али и извјешен у испитним дворанама.

Пролазна оцјена на сваком испиту захтијева 51% позитивних рјешења. Резултати испита биће доступни студентима најкасније до првог јула за мајски испитни рок, односно до првог јануара за новембарски испитни рок.

Под условом да плати накнаду, чији ће износ бити утврђен и с времена на вријеме преиспитиван од стране Савеза, било који студент може тражити посебну провјеру свог рада од стране испитног тима. У том случају студент ће, у року од 30 дана од датума захтјева, добити писани извјештај о свом раду (испитним одговорима).

У случају да се утврди да је дошло до грешке или пропуста, испитни тим ће припремити извјештај који ће размотрити Комитет за едукацију и сертификацију професионалног тијела. Комитет може, зависно од своје одлуке, предложити професионалном тијелу да се поени (оцјене) који су дати кандидату или групи кандидата поправе, или да се дати испит остави по страни те се приступи новом испиту. У таквом случају, износ накнаде који је платио за услугу провјере свог рада биће му враћен (рефундиран).

Испитни тимови су одговорни да осигурају да испити на свим нивоима задовољавају циљеве Савеза кад је у питању сертификација, да представљају поштене провјере знања и вјештина, да буду добро избалансирани и технички исправни и тачни. Испитни тимови ће преконтролисати развијање и провјере знања и вјештина из сваког обавезног предмета у оквиру наставног плана и програма и то за сваки испитни рок.

Испитивачима или испитним тимовима није дозвољено да без сагласности Комитета за едукацију и сертификацију професионалног тијела и Комисије преправљају упуте за било који појединачни испит или за све испите. Свака измјена структуре испита и/или наставног плана и програма, и/или формата испитног теста (испита) мора бити одобрена од стране Савеза, а по препоруци Комитета за образовање и сертификацију. Информације о наставном плану и програму, испитима, формату испита и повезаним правилима и прописима ће бити стављене на располагање потенцијалним и постојећим кандидатима.

Након испита вршиће се ревизија од стране партнера или директора ревизорске или консултантске фирме који је члан IFAC-а. Сврха ревизије ће бити провјера да ли да су професионална тијела имплементирала важеће образовне и испитне политике и правила.

Квалификације и именовање испитивача

Да би особа била именована као главни испитивач, не смије бити укључена у процес подучавања кандидата који полажу испит у РС или ФБиХ у периоду од 6 мјесеци прије дана испита за који је именована.

Ниједан испитивач НЕ смије бити кандидат који ће полагати испите или бити повезан са било којим кандидатом или кандидатима који ће изаћи на испит. Термин "повезана особа" дефинисан је у IFAC-овом Кодексу етике и Међународним стандардима ревизије.

Сви испитивачи морају имати академску диплому из предузетништва, рачуноводства или финансија, издату од стране признатог факултета у држави.

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Већескије 11, 71 000 Сарајево
tel. 033 215-802

CPP PC

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Кнеза Вишеслава 77а, 88 000 Мостар
tel. 036 333-067

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Сваки испитивач мора имати најмање двије године искуства у смислу рада у образовању, као што је држање наставе или обука.

Особе које су биле укључене у подучавање кандидата не могу бити именоване за испитивача док не прође период од 6 мјесеци од њиховог задњег учешћа у процесу подучавања.

Технички дизајн испита

Испити, без обзира на то колико лаки или тешки, треба да буду супериорни у погледу техничког дизајна. Питања морају бити оригинална, добро написана и не смију бити двосмислена.

Испити треба да буду усклађени са наставним планом и програмом и да садрже јасну импликацију нивоа разумијевања и способности који се од кандидата очекују у вези са темама чије се познавање провјерава.

Из сигурносних разлога, испитна питања везано за практичне (рачунске) аспекте предмета који полагају морају захтијевати од кандидата да демонстрирају како се техника примјењује, а не да наведу карактеристике технике.

Код предмета или тема које захтијевају описе (дескриптивни су), као што је ревизија или информациони системи, испитивач може да се одлучи за студије случаја (case study), или сценарије и да постави питања заснована на њима. Испитивач може такође да постави питања кандидатима да објасне како би они нешто урадили, или да наведу примјере ставки. Све то пружа већи доказ о знању студента него питања која захтијевају пуко понављање научених чињеница из уџбеника.

Политике и процедуре испитивања (провјере знања)

Бр.	Питање	Коментари
1	Ко објављује распоред одржавања испита, када и како?	<p>Распоред одржавања испита биће објављен од стране професионалних тијела.</p> <p>Распоред одржавања испита треба да буде доступан свим потенцијалним и постојећим кандидатима.</p> <p>Кандидати који се региструју за полагање испита треба да добију обавијест која садржи датуме, термине и мјеста одржавања испита за које су се успјешно регистровали.</p>

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Вељескје 11, 71 000 Сарајево
тел. 033 215-802

СРР РС

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Кнеза Вишеслава 77а, 88 000 Мостар
тел. 036 333-067

2	<p>Како потенцијални кандидата зна:</p> <p>а) да ли испуњава услове за полагање испита,</p> <p>б) шта он или она мора да учини да би се пријавио за полагање испита,</p> <p>ц) коме се пријављују,</p> <p>д) који је крајњи рок за пријаве,</p> <p>е) колико ће то коштати,</p> <p>ф) гдје могу учити или добити материјале за учење/припремање испита,</p> <p>г) колико испита могу положити током сваког испитног рока,</p> <p>х) који је временски рок за полагање сваког испита,</p> <p>и) колико пута могу понављати исти испит</p> <p>ј) како могу да се жале на резултате испита,</p> <p>к) гдје и када ће добити резултате сваког испита?</p>	<p>Потенцијални кандидата класификовани су на слиједћи начин:</p> <p>а) Лица која су дипломирала на економском факултету у оквиру универзитета (дипломци)</p> <p>б) Лица која су дипломирала на другим факултетима (остали дипломци који посједују универзитетску диплому)</p> <p>ц) Лица која су завршила средњу школу</p> <p>Од кандидата се очекује да се пријаве професионалном тијелу ради уласка у професију у статусу студента.</p> <p>Професионалном тијелу ће тражити од кандидата да обезбиде доказе о претходном образовању.</p> <p>Кандидата који су завршили економски факултет на универзитету биће ослободени полагања оних испита из нивоа 1 и 2 који одговарају предметима које су они одслушали и положили. Таквим кандидатама ће се омогућити да полажу испит који се може назвати испитом за укључење дипломаца у професију.</p> <p>Кандидата може да полаже максимално 4 испита на једном испитном року.</p> <p>Број излазака на испит/ поновног полагања испита није ограничен, као ни укупно вријеме које је неком студенту потребно да положи све испите.</p> <p>Професионално тијело може да осмисли писмену процедуру улагања жалби, у складу са којом ће се студентима омогућити да, након сазнавања резултата испита, формално захтијевају писмени извјештај о свом успјеху на испиту. Идентитет студента ни у ком случају не смије бити откривен испитивачу. Студенти ће бити обавезни да за ову услугу плате накнаду, у висини коју ће одредити одговарајући Савез, а којом ће се покрити стварни трошкови припремања извјештаја за студенте.</p>
3	<p>Локација испита:</p> <p>а) критерији за адекватност неког мјеста као испитног центра,</p> <p>б) избор испитних центара - критерији,</p>	<p>Професионална тијела ће одлучити о локацијама одржавања испита.</p> <p>Све ставке од (а) до (е) ће бити ријешене у складу са одредбама IFAC-овог документа Упутство за спровођење испита .</p>

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiHМ. М. Већешкије 11, 71 000 Сарајево
tel. 033 215-802**СРР РС**Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH Kneza Višeslava 77a, 88 000 Mostar
tel. 036 333-067

4	<p>Испити:</p> <p>Од кључне је важности да процес провјере знања и испитна питања буду по највишим стандардима</p> <p>Процес мора бити стабилан, предвидљив, фер, ефикасан, ефективан и сусретљив према корисницима (једноставан за разумијевање и кориштење).</p> <p>Испити треба да буду технички (рачунски) тачни, у складу са наставним програмом да садрже оригинална питања која нису двосмислена да имају стандардне упуте (рубрице) и да буду сачињени у складу са договореним стандардом који омогућава добро припремљеним кандидатима да са лакоћом положе испит. Стандардни испити, укључујући стратегију испитивача, треба да буде предвидљив.</p>	<p>Испитна питања поставља тим испитивача који је организован тако да сваки документ са испитним питањима провјере најмање три различита члана панела испитивача. Сваки тим је одговоран за припремање испитних питања и за писање предложених одговора. Ниједном члану тима није дозвољено да предаје оним студентима који би могли да полагају било који од испита за који су он или она одговорни. Такође, испитивачи су дужни да Комисији или професионалном тијелу које је члан Комисије пријаве сваки покушај од стране студента да са њима разговара о будућим испитним питањима.</p> <p>Радови (испитни папири) се оцјењују под строгим надзором тима испитивача, а оцјењени радови се изабире методом случајног узорка те провјеравају од стране испитивача и Центра за контролу.</p> <p>Приликом оцјењивања рада, оцјењивач не смије имати могућности да утврди ко је кандидат кога оцјењује, или да зна да ли је то први пут да тај кандидат полагаје тај испит, које је друге испите кандидат полагао или било какве детаље о испитној историји кандидата.</p> <p>На оцјене кандидата из сваког предмета који полагаје не смију нимало да утичу ни његов ранији успјех на претходним испитима, нити успјех других кандидата.</p> <p>Комисија/Савез не треба тражити нити очекивати да одређени проценаг кандидата који изађу на испит и положе дати испит.</p> <p>Комисија/Савез треба да именује панел оцјењивача, и то под условима које треба да одреди Центар. За сваки предмет биће именован по један испитивач.</p> <p>Студентима ће бити дозвољено да у испитну дворану донесу и користе безвучне и бежичне калкулаторе. (Калкулатори са алфа-нумеричким тастатурама су забрањени). Употреба мобилних телефона или других средстава за комуникацију ће такође бити забрањена. Студентима не би смјело бити дозвољено да међусобно разговарају у испитној дворани. Сваки покушај студената да преписују водиће до могућег удаљавања дотичног студента са испита. Списак испитних правила биће достављен студентима, али и извјешен у испитним дворанама)</p>
---	--	---

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

M. M. Bešeskije 11, 71 000 Sarajevo
tel. 033 215-802

СРР РС

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Kneza Višeslava 77a, 88 000 Mostar
tel. 036 333-067

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

5	<p>Објављивање резултата испита</p> <p>Пролазна оцјена (% потребан да би кандидат прошао одређени испит) треба да буде иста за све испите.</p> <p>Процес провјере знања треба да буде конзистентан кад је у питању начин на који се оцјењују одговори различитих кандидата те довољно контролисан како би се спријечило падање добро припремљених или пролажење слабоприпремљених кандидата.</p>	<p>Пролазна оцјена на сваком испиту износи 51%</p> <p>Међутим, приликом додјеле сертификата/диплома пожељнији је уопштенији приступ исказавању резултата у смислу положио/пао. Да бисмо промовисли рачуноводство као професију (а не међународне квалификације као додатна академска постигнућа), квалификоване рачуновође НЕ треба дијелити на положио одличним и положио довољним успјехом.</p>
---	--	---

Број:2-5/06

Бања Лука, 10. март 2006. године

Председавајући

Комисије за рачуноводство и ревизију БиХ

Проф. др Владислав Ђурасовић с.р.

107

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

СРР РС

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Комисија Bosne i Hercegovine
za računovodstvo i reviziju

Комисија Босне и Херцеговине
за рачуноводство и ревизију

На основу Члана 5. тачка 2. Закона о рачуноводству и ревизији БиХ (Службени гласник БиХ број 42/04) Комисија за рачуноводство и ревизију БиХ, на сједници одржаној 10. марта 2006. године, доноси:

ОДЛУКУ

о организовању испитног рока

Члан 1.

Први испитни рок, ентитетски Савези ће организовати другог понедељка, мјесеца новембра текуће године.

Члан 2.

Ентитетски Савези треба да спедузму све организационе мјере и донесу одговарајућа акта у вези са одржавањем испита из члана 1. ове Одлуке

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

Број: 3-3/06

Бања Лука, 10.03.2006.године

Председавајући

Комисије за рачуноводство и ревизију БиХ

Проф. др Владислав Ђурасовић с.р.

Регионалне канцеларије

SRRiF - FBiH

М. М. Вељешкије 11, 71 000 Сарајево
tel. 033 215-802

СРР РС

Мирка Ковачевића 13а, 78 000 Бања Лука
тел. 051 431-260

Regionalne kancelarije

SRRiF - FBiH

Кнеза Вишеслава 77а, 88 000 Мостар
tel. 036 333-067

Усвајена је пракса Редакције часописа “Финрар” да, када се оцијени да су новоусвојене или измјене већ постојећих закона важне за рачуноводствено професију, објави текстови закона или припреми редакцијски пречишћени текстови закона који је доживио више измјена и дојуна. Из ових разлога оцијенили смо да је такав случај и са Законом о порезима на игре на срећу и забавне игре јер је поред измјена и дојуна, о том закону у два навратна одлучивао и Уставни суд Републике Српске.

Најомињемо да је у вези репроактивне примјене одредби члана 9а. Народна скупштина Републике Српске донијела и посебну Одлуку¹ којом се одређује оштри интерес члана 5. Закона о измјенама и дојунама закона о порезу на игре на срећу и забавне игре.

Редакција “Финрара” пречишћену верзију Закона сачинила је на бази основног текста из “Сл.гласника РС” бр. 5/99 и Измјена и дојуна (“Службени гласник Републике Српске” бр. 52/01, 25/02 и 52/06) те Одлуке Уставног суда Републике Српске бр. У - 8/01 из “Сл.гласника РС” бр. 6/02 и Одлуке бр. У-138/02 из “Сл.гласника РС” бр. 96/04.

Упоредимо чиниоце да се не могу у званичном обраћању пореским и другим органима позивати на пречишћени текст који се даје у наставку.

ЗАКОН

О ПОРЕЗИМА ХА ИГРЕ ХА СРЕЋУ И ЗАБАВНЕ ИГРЕ

(редакцијски пречишћени текст)

І - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се опорезивање игара на срећу и забавних игара које се у Републици Српској приређују на Закону о играма на срећу.

Члан 2.

Порез на добитке од игара на срећу је општински приход.

Порез од приређивања игара на срећу и забавних игара, као и таксе за одобрење за приређивање игара на срећу и забавних игара су приход републичког буџета.

ІІ - ВРСТЕ ПОРЕЗА

Члан 3.

На игре на срећу плаћа се:

1. порез на добитке од игара на срећу,
2. порез од приређивања игара на срећу и забавних игара,

ІІІ - ПОРЕЗ ХА ДОБИТКЕ ОД ИГАРА ХА СРЕЋУ

Члан 4

Обвезник пореза на добитке од игара на срећу је физичко лице које оствари добитак од игара на срећу.

Члан 5

Основица пореза на добитке од игара на срећу је сваки појединачни добитак од игара на срећу.

За добитак који се састоји од ствари и права, основица пореза је прометна вриједност ствари или права у моменту остварења добитка.

Вриједност из става два овог члана утврђује надлежни орган пореске управе (фактура добављача).

Члан 6.

Стопа пореза на добитке од игара на срећу је јединствена и износи 15%, а плаћа се на дио добитка који прелази износ од 100 КМ.

¹ Одлука бр. 01-611/06 од 17.05.2006. - “Сл. гласник РС” бр. 52/06

² Напомена: Измјенама Закона из 2002. године брисана је глава В - Таксе за приређивање игара на срећу и забавних игара (члана 14., 15. и 16) те како се у прецртаном дијелу става 2. члана 2. спомињу таксе којих више нема, а тај дио члана 2. није брисан, дио реченице који гласи: “као и таксе за одобрење за приређивање игара на срећу и забавних игара” остаје у пречишћеној верзији, али нема упоришта у преосталом дијелу Закона који је у примјени.

Члан 7.

Порез од игара на срећу не плаћа се на:

1. појединачне добитке од игара на срећу који не прелазе 100 КМ,
2. на добитке од игара на срећу за које се због карактера игре правилима не утврђује унапред висина фонда добитака (нпр. игре у играчницама, путем аутомата, путем класичне томболе).

Члан 8.

Порез из члана 3. став један обрачунава и обуставља при исплати добитака приређивач игара на срећу.

Порез из овог члана приређивач је дужан уплатити на одређени рачун до 5-ог у мјесецу за претходни мјесец.

ІV - ПОРЕЗ ОД ПРИРЕЂИВАЊА ИГАРА НА СРЕЋУ И ЗАБАВНИХ ИГАРА

Члан 9.

Обвезник пореза од приређивања игара на срећу и забавних игара је правно лице које приређује игре у складу са Законом о играма на срећу у:

- играчницама,
- салонима аутомата,
- салонима аутомата за забаву,
- путем класичне томболе и
- спортске кладионице

Члан 9а.

Приређивачи игара на срећу и забавних игара путем играчница, салона аутомата за игре на срећу, салона аутомата за забаву, те спортских кладионица, плаћају мјесечни паушални износ пореза, и то:

1. за сваку играчницу 3.000 КМ
2. за салон аутомата за игре на срећу са лиценцим одобрењем и за салоне аутомата за игре на срећу при угоститељској дјелатности, по апарату 50 КМ
3. за сваки салон аутомата за забаву 100 КМ
4. за сваку спортску кладионицу 1.000 КМ

Члан 12.

Приређивачи који по Закону о играма на срећу приређују класичну томболу плаћају порез у висини од 10% од мјесечно оствареног прихода. Износ из става 1. овог члана приређивач је дужан уплатити до 10-тог у мјесецу за претходни мјесец.

Члан 13.

Порез из члана 9а овог закона обвезници су дужни уплатити до 10-тог у мјесецу за текући мјесец. Доказ о извршеној уплати обвезник из става 1. овог члана дужан је доставити надлежној служби пореске управе на чијем подручју приређује игре до 15-ог у мјесецу за текући мјесец.

VI - КАЗНЕНЕ ОДРЕДЕ

Члан 17

Новчаном казном у износу од 1.000 до 50.000 КМ казниће се за прекршај приређивач игре на срећу но Закону о играма на срећу правно лице, ако:

1. не обрачуна и обустави порез на добитке од игара на срећу
2. не уплати порез на добитке у прописаном року,
3. не плати порез од приређивања игара на срећу и забавних игара у прописаном року,

Члан 18

Новчаном казном од 200 до 2.000 КМ казниће се за прекршај из претходног члана физичко лице и одговорно лице и приређивачи игре на срећу.

VII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске”, од када ће се и примјењивати, изузев члана 9а. који се примјењује почев од 28. маја 2002. године.

Редакција “Финрар” ипречишћену верзију Закона сачинила је на бази основног тхекста из “Сл. гласника РС”, бр: 8/94 и Измјена и допунa (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 29/00, 18/01, 22/01, 60/03-II дио, 14/04, 41/05 и 51/06).

Уиозоравамо читаоце да се не могу у званичном обраћању иореским и другим органима позивати на ипречишћени тхекст који се даје у наставку.

**ЗАКОН
О ПОСЕБНИМ РЕПУБЛИЧКИМ ТАКСАМА
(редакцијски пречишћени текст)**

Члан 1.

Посебну републичку таксу плаћају:

- 1) правна лица Републике Српске (у даљем тексту: правно лице);
- 2) пословне јединице које у Републици Српској, обављају регистровану дјелатност правног лица које има сједиште стварне управе и контроле изван Републике Српске (у даљем тексту: пословна јединица);
- 3) представништва правних лица која имају сједиште изван Републике Српске (у даљем тексту: представништво) и
- 4) домаћа и страна физичка лица која у Републици Српској, обављају предузетничку дјелатност (у даљем тексту: предузетник).’’.

Члан 2.

Посебна републичка такса за правна лица и пословне јединице прописује се у годишњем износу, према дјелатности уписаној у судски регистар, независно од тога према којој дјелатности као претежној је таксени обвезник уписан у регистру надлежног органа за статистику, и то:

- 1) банкарство, осигурање имовине и лица, и друго финансијско посредовање, у износу од 5.000 конвертибилних марака,
- 2) трговина, осим трговине на мало прехрамбеним производима, електропривреда, поштанске и телеко-

- муникационе услуге, у износу од 2.500 конвертибилних марака,
- 3) остале дјелатности и представништва, у износу од 500 конвертибилних марака.

Посебна републичка такса за предузетнике утврђује се у годишњем износу, према регистрованој дјелатности, и то:

- 1) угоститељска, трговинска, адвокатска и апотекарска дјелатност, у износу од 250 конвертибилних марака,
- 2) остале дјелатности, у износу од 50 конвертибилних марака.

Члан 3.

Правна лица из члана 2. став 1. овог закона разврстана према Закону којим се уређује рачуноводство у мала и средња правна лица посебну републичку таксу плаћају умањену, и то:

- 1) средња правна лица за 230%;
- 2) мала правна лица за 40%.

Члан 4.

Обвезник који у претходној години није остварио промет од регистроване дјелатности, као и обвезник који регистро је обављање дјелатности у току године за коју се плаћа посебна републичка такса, плаћа таксу, и то:

- 1) правно лице и пословна јединица - 100 КМ
- 2) предузетник - 20 КМ.

Члан 5.

Посебну републичку таксу обвезник је дужан да плати у висини од 50% од прописаног износа и то:

- 1) правно лице и пословна јединица до 28. фебруара;
- 2) предузетник до 31. марта године за коју се плаћа такса.

Други дио посебне републичке таксе обвезници из става 1. овог члана дужни су да уплате до 30. јуна године за коју се такса плаћа.

Обвезник који региструје дјелатност послје 28. фебруара, односно 31. марта године за коју се плаћа посебна републичка такса, ту таксу плаћа у року од 15 дана од дана уписа у одговарајући регистар.

Члан 6.

Правна лица и предузетници који су регистровали обављање више дјелатности за које је прописана посебна републичка такса у различитим износима, плаћају посебну републичку таксу за ону дјелатност за коју је прописан највиши износ посебне републичке таксе.

Уколико правно лице са сједиштем изван Републике Српске, има више пословних јединица у Републици Српској, у том случају посебна републичка такса се плаћа само за једну пословну јединицу која обавља дјелатност за коју је прописан највиши износ посебне републичке таксе.

Члан 7.

Посебну републичку таксу не плаћају државни органи и организације, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, јавне службе - установе које се финансирају из буџета и доприноса за обавезно социјално осигурање, организације обавезног сдоцијалног осигурања фондова основани законом, организације црвеног крста и друге организације које се искључиво баве пружањем хуманитарне помоћи те удружења и фондације, изузев оних која обављају дјелатности ради стицања добити.

Члан 8.

Обвезник који је до истека рока за уплату првог дијела посебне републичке таксе брисан из одговарајућег регистра, односно који до тог рока поднесе захтјев за брисање, није дужан да плати ту таксу под условом да до рока за уплату првог дијела посебне републичке таксе није остварио промет.

Ако обвезник из става 1. овог члана по подношењу захтјева за брисање оствари промет до истека рока за уплату другог дијела посебне републичке таксе, дужан је да плати 50% од прописаног износа из члана 2. овог закона, и то у року од пет дана од дана остваривања промета. Обвезник који је до истека рока за уплату другог дијела посебне републичке таксе брисан из одговарајућег регистра, дужан је да плати 50% од прописаног износа из члана 2. овог закона.

Члан 9.

У погледу рока застарјелости, принудне наплате камата и осталог што није посебно уређено овим законом, сходно се примјењују одредбе Закона о Пореској управи.

Члан 10.

Новчаном казном од 500 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај: обвезник посебне републичке таксе ако у прописаном року не обрачуна и не плати посебну републичку таксу (из члана 2. ст. 1. и 2.).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице обвезника новчаном казном од 100 си 1.000 КМ.

Новчаном казном од 300 до 3.000 КМ казниће се за прекршај предузетник ако у прописаном року на плати посебну републичку таксу (члан 5. и 8.).

Члан 11.

Обвезник који је до 31. марта 1994. године брисан из одговарајућег регистра, односно који до тог рока поднесе захтјев за брисање није дужан да плати посебну републичку таксу под условом да до ступања на снагу овог закона не остварује промет.

Члан 12.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Уредба о увођењу посебне републичке таксе која се плаћа за вријеме непосредне ратне опасности ("Службени гласник Републике Српске", број: 3/94).

Члан 13.

Овај закон ступа на снагу 28.05.1994. г., 19.09.2000.г., 16.05.2001.г., 09.06.2001.г., 31.07.2003.г., 22.02.2004.г., 30.04.2005.г. и 09.06.2006. године.

РЕКЛИ СУ...

- "Онај који неправедно вријеђа, тај пружа другима прилику да га оправдано вријеђају". (Макијавели)
- "Савјест је као хиљаду свједока". (Латинска)
- "Макар и жив, не враћај се осрамоћен из боја". (Авганистанска)
- "Из страха пред људима не смије се говорити истина, из страха пред савјешћу не смије се лагати". (Ајзенберзанска)
- "Од доброг ласкања могу живјети добрих два мјесеца". (М.Твен)
- "Ко се у дружењу са људима држи манира, тај живи од својих камата. Ко преко њих прелази, тај дира и у свој капитал". (Холиманстал)

**ПРИМИЈЕЊЕНИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ И НАУЧНИ ПОСЛОВИ,
КОНСАЛТИНГ УСЛУГЕ**